

El Misteri de la Selva del Camp arriba diumenge a la Sagrada Família de Barcelona

Aquest diumenge, 22 de setembre, a les 20 h, tindrà lloc a la Basílica de la Sagrada Família de Barcelona “La Representació de l’Assumpció de Madona Santa Maria” o Misteri de la Selva (pel fet de ser posat en escena per 110 persones de la Selva del Camp).

Es tracta d’un drama sacre del segle XIV (lletres i música) que es pot viure cada 14 i 15 d’agost en aquesta població del Camp de Tarragona des de fa quaranta anys. És amb motiu d’aquest aniversari rodó que els seus intèrprets el representaran, excepcionalment, a la Sagrada Família.

L’interès artístic, literari, musical i teològic d’aquesta representació és molt alt, ja que es tracta del misteri assumpcionista més antic d’Europa, cent anys anterior al Misteri d’Elx. Amb una durada de una hora i mitja, el Misteri descabdella el relat de la mort i pujada al cel de Maria. A més dels col·lectius celestials (sants i santes, àngels), hi ha els col·lectius terrenals (apòstols i jueus) i infernals (diablers) amb els personatges centrals de Jesucrist i Santa Maria.

El Misteri de La Selva és també el primer drama d’aquestes característiques escrit en llengua romànica (català de la segona meitat del segle XIV) conservat íntegrament. Està consolidat com un esdeveniment cultural de primer ordre a Catalunya, de gran interès filològic i musicològic. El text, anònim, permet gaudir del refinament del lèxic trobadoresc i dels cants “a capella”, que són interpretats majoritàriament amb la mateixa tonada que indica el manuscrit original, i pertanyents al repertori gregorià dels segles XIII i XIV.

El Misteri recull les tradicions que envolten la Festa de la Mare de Déu d’Agost. El tema central de l’obra, l’Assumpció de Maria al cel en cos i ànima, prové dels primers segles del cristianisme. Aquesta tradició venerable, ja documentada als segles IV i V, va ser divulgada el segle XIII per Jaume de Voràgine en la seva Llegendà àuria.

La consuetud amb el text de la Representació és d’autor anònim. Es va trobar en una llibreta de censals pagats a la Senyoria de Prades i Mont-ral. Aquesta llibreta va fer cap a l’Arxiu Parroquial de la Selva del Camp i, posteriorment, a l’Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona, on es

conserva actualment. La primera notícia del Misteri la va donar l'historiador selvatà Mn. Joan Pié i Faydella a finals del segle XIX. A. J. Soberanas n'ha fet una segona transcripció més recent. A part d'alguns fragments dialogats, la major part de l'obra és cantada "a capella", és a dir, sense cap acompanyament instrumental, la qual cosa contribueix a ressaltar la qualitat de la versificació i la riquesa lèxica del text original.

Com qualsevol altre Misteri medieval, els cants a interpretar són indicats per la consuetada. En la majoria dels casos eren melodies manllevades de fonts musicals existents i aplicades al text dramàtic. Normalment són himnes i cants religiosos però també utilitzaven peces profanes. Els drames sacres en llengua llatina, plenament vinculats a la litúrgia, van trobar així una manera de musicar textos amb melodies força conegudes i arrelades en els costums musicals de l'època. El manuscrit conté nombroses indicacions sobre les músiques a interpretar, amb criteris d'adequació a cada moment escènic.

En el cas del drama assumpcionista que es representa a la Selva del Camp, tota la música pertany al repertori gregorià o polifònic dels segles XIII i XIV, amb la particularitat que la majoria dels cants són interpretats amb la mateixa tonada que indica la consuetada del manuscrit.

Any rere any, el Misteri és interpretat i cantat per la gent de la Selva i aquesta singularitat fa del Misteri una representació única. Cada any són els selvatans qui, assaig rere assaig, converteixen en una realitat viva aquest bé cultural.